ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlásené: 12.11.1952 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

53.

Vládne nariadenie

zo dňa 7. októbra 1952

o zaistení bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky niektorých technických zariadení.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 42 ods. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne), a podľa § 1 ústavného zákona č. 47/1950 Sb., o úpravách v organizácii verejnej správy:

§ 1.
Účel nariadenia.

Účelom tohto nariadenia je zaistiť pri prevádzke technických zariadení bezpečnosť ľudského života a zdravia, národného majetku a iných hospodárskych hodnôt, ako i hospodárnosť so stránky tepelnej techniky. Preto sa novo organizuje odborný technický dozor a prehlbuje starostlivosť o bezpečnostné a tepelno-technické opatrenia pri prevádzke technických zariadení.

§ 2.
Predmet odborného technického dozoru.

(1) Odbornému technickému dozoru podliehajú technické zariadenia, pri prevádzke ktorých môže dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti ľudského života a zdravia, národného majetku a iných hospodárskych hodnôt alebo k vážnym národohospodárskym stratám spôsobeným nehospodárnosťou so stránky tepelnej techniky (ďalej len „technické zariadenia“). Sú to najmä parné kotly (parné generátory) a iné tlakové nádoby, silnoprúdové elektrické zariadenia a zdvihadlá. Ministerstvo palív a energetiky môže po dohode s kompetentnými ústrednými úradmi a jednotnou odborovou organizáciou určiť, za akých podmienok sa tieto technické zariadenia vynímajú z odborného technického dozoru a ktoré ďalšie technické zariadenia tomuto dozoru podliehajú.

(2) Z odborného technického dozoru podľa tohto nariadenia sú vyňaté technické zariadenia vojenskej správy, Ministerstva spojov, dráh, nad ktorými vykonáva dozor Ministerstvo železníc, a technické zariadenia Československého rozhlasu a Československého štátneho filmu.

Orgány odborného technického dozoru.

§ 3.

(1) Odborný technický dozor vykonáva Ústav technického dozoru pri Ministerstve palív a energetiky a jeho pobočka v Bratislave (ďalej len „Ústav“).

(2) Činnosť Ústavu sa spravuje organizačným poriadkom, ktorý vydá Ministerstvo palív a energetiky po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a jednotnou odborovou organizáciou.

(3) Zamestnanci Ústavu sú povinní zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo. Povinnosť zachovávať tajomstvo trvá i po skončení pracovného pomeru zamestnanca.

§ 4.

Ministerstvo palív a energetiky môže po dohode s Ministerstvom vnútra a jednotnou odborovou organizáciou preniesť vykonávanie niektorých úloh odborného technického dozoru na národné výbory.

§ 5.
Úlohy odborného technického dozoru.

(1) Orgány odborného technického dozoru zisťujú:

a) či technické zariadenia, ich prevádzka a údržba vyhovujú predpisom a technickým normám, poprípade uznaným pravidlám techniky a pokroku vedy;

b) či projekty a konštrukcie, ako i technické zariadenia v prevádzke zodpovedajú požiadavkám hospodárnosti a či sú v závode hospodárne používané, najmä s hľadiska využitia menej hodnotných palív;

c) či zamestnanci poverení obsluhou a dozorom nad technickými zariadeniami majú potrebné odborné znalosti ako so stránky bezpečnostnej, tak i so stránky tepelnej techniky;

d) pri technických zariadeniach, ktoré určí Ministerstvo palív a energetiky po dohode s kompetentnými ústrednými úradmi a jednotnou odborovou organizáciou (ďalej len „vyhradené technické zariadenia"), tiež či ich projekty, konštrukcie, materiál, výroba, umiestenie a použitie zodpovedajú požiadavkám bezpečnej prevádzky.

(2) Orgány odborného technického dozoru poskytujú odborné rady a znalecké posudky v otázkach uvedených v odseku 1, organizujú kurzy pre školenie odborných technických kádrov s hľadísk tam uvedených a pripravujú predpisy o bezpečnosti technických zariadení a o ich hospodárnosti so stránky tepelnej techniky.

(3) Orgány odborného technického dozoru pri vykonávaní dozoru nad zaisťovaním bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky technických zariadení predovšetkým pomáhajú radou pracujúcim a vedeniu podniku. Svoje úlohy vykonávajú v spolupráci s orgánmi inšpekcie práce.

§ 6.
Povinnosti projektantov, vyrábateľov, dodavateľov a prevádzateľov technických zariadení.

(1) Projektanti technických zariadení zodpovedajú za to, že projekty a konštrukčné riešenie technických zariadení vyhovujú predpisom o bezpečnosti ľudského života a zdravia, národného majetku a iných hospodárskych hodnôt a o hospodárnosti so stránky tepelnej techniky. Pri vyhradených technických zariadeniach sú povinní predložiť projekt na schválenie orgánu odborného technického dozoru.

(2) Vyrábatelia zodpovedajú za zaistenie a prehĺbenie starostlivosti o bezpečnosť a hospodárnosť prevádzky technických zariadení. Pri vyhradených technických zariadeniach sú povinní ešte pred ich zaradením do plánu výroby vyžiadať si od orgánu odborného technického dozoru zprávu o vykonanej kontrole a schválení výpočtov a konštrukčných výkresov.

(3) Vyrábatelia a dodavatelia sú povinní zabezpečiť, aby vyrobené technické zariadenia zodpovedaly predpisom o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, o bezpečnosti národného majetku a iných hospodárskych hodnôt, o hospodárnosti a bezporuchovosti prevádzky, ako i technickým normám a uznaným pravidlám techniky. Ďalej sú povinní vyhotovovať a dodať pre vyrobené technické zariadenia predpísané doklady.

(4) Prevádzatelia sú povinní:

a) dbať o bezpečnosť a hospodárnosť prevádzky technických zariadení podľa príslušných predpisov a technických noriem, ako i podľa pokynov orgánov odborného technického dozoru;

b) ihneď hlásiť vážne poruchy a zistené závady a opatrenia urobené na ich odstránenie orgánu odborného technického dozoru;

c) v prípadoch, keď orgán odborného technického dozoru nariadi prehliadku alebo skúšku technického zariadenia, pripraviť včas zariadenie na požadovaný úkon, vykonať požadované úkony podľa pokynov orgánov odborného technického dozoru, poskytnúť potrebné vysvetlenia a predložiť príslušné doklady;

d) pri technických zariadeniach podliehajúcich periodickým prehliadkam [parné kotly (parné generátory), tlakové nádoby, zdvihadlá a pod.] hlásiť orgánu odborného technického dozoru v plánovacom termíne pre budúci rok dátum plánovanej prehliadky a v odôvodnených prípadoch oznámiť mu včas zmenu plánovaného termínu;

e) ohlásiť orgánu odborného technického dozoru na evidenciu technické zariadenia podľa smerníc, ktoré vydá Ministerstvo palív a energetiky;

f) starať sa o odbornú výchovu zamestnancov poverených obsluhou a dozorom nad technickými zariadeniami.

§ 7.
Vykonávanie odborného technického dozoru.

(1) Orgány odborného technického dozoru nariadia odstránenie závad, ktoré zistia pri vyšetrení podľa ustanovenia § 5 ods. 1.

(2) Ústav oznamuje svoje rozhodnutia aj národnému výboru, ktorý dohliada na odstránenie závad, a závodnému inšpektorovi práce.

(3) Proti rozhodnutiu Ústavu možno do 15 dní podať uňho rozklad s požiadaním, aby odborné zistenie, ktoré bolo podkladom rozhodnutia, bolo preskúmané iným orgánom Ústavu. Rozklad nemá odkladný účinok, avšak Ústav môže pripustiť, aby vykonanie rozhodnutia bolo odložené. Urobí tak najmä vtedy, ak nie je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie pracujúcich alebo samo technické zariadenie.

§ 8.
Prístup k technickým zariadeniam.

Orgány odborného technického dozoru sú oprávnené kedykoľvek pristupovať k technickým zariadeniam podľa osobitných predpisov, ktoré vydá minister palív a energetiky po dohode s ministrom národnej bezpečnosti.

§ 9.
Náhrady.

Za výkony pri vykonávaní odborného technického dozoru vyberá Ústav náhrady. Sadzby týchto náhrad určí a podrobnejšie predpisy o náhradách vydá Ministerstvo palív a energetiky po dohode s Ministerstvom financií.

§ 10.
Vykonávacie predpisy.

Ministerstvo palív a energetiky vydá po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a jednotnou odborovou organizáciou predpisy o bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky technických zariadení, o tom, aké doklady majú vyhotovovať a dodávať ich vyrábatelia a dodavatelia, o odbornej kvalifikácii zamestnancov obsluhujúcich technické zariadenia a o tom, ako sa táto kvalifikácia nadobúda a ako sa preukazuje.

§ 11.
Zrušenie doterajších predpisov.

(1) Zrušujú sa predpisy, ktoré sa vzťahujú na veci upravené týmto nariadením, najmä:

1. nariadenie č. 273/1860 r. z., týkajúce sa bezpečnostných opatrení proti nebezpečenstvu výbuchu varičov a kotlov opatrených hermeticky uzavretým príklopom,
2. zákon č. 112/1871 r. z., o skúšaní a periodickom vyšetrení parných kotlov,
3. nariadenie č. 130/1875 r. z., o opatreniach proti vybuchnutiu parných kotlov,
4. nariadenie č. 78/1877 r. z., ktorým sa robia niektoré zmeny v ministerskom nariadení č. 130/1875 r. z., ktoré sa týka opatrenia proti vybuchnutiu,
5. nariadenie č. 32/1882 r. z., ktorým sa vysvetľuje poprípade doplňuje ministerské nariadenie č. 130/1875 r. z., o opatreniach proti výbuchu parných kotlov,
6. nariadenie č. 108/1891 r. z., týkajúce sa preukazu spôsobilosti pre obsluhu parných kotlov a pre dozor pri práci parných kotlov, ako i pre obsluhu parných strojov a pre vedenie rušňov a parných lodí,
7. nariadenie č. 172/1893 r. z., o úradnej prehliadke a skúšaní starých parných kotlov do obchodu daných a na opätovné používanie určených,
8. nariadenie č. 108/1894 r. z., ako sa má robiť skúšanie parných kotlov,
9. nariadenie č. 59.963/1895 K. M. (uh. min. obchodu) v znení nariadenia č. 17.752/1903 K. M., o skúškach a kontrolných revíziách parných kotlov používaných na lodiach a iných plavidlách,
10. nariadenie č. 50/1897 r. z., ktorým sa mení a doplňuje ministerské nariadenie zo dňa 4. mája 1884, respektíve 2 ods. § 1 ministerského nariadenia zo dňa 1. októbra 1875, o bezpečnostnom opatrení proti výbuchu parných kotlov,
11. ustanovenia §§ 32 až 53 nariadenia č. 17.001/1901 K. M. (uh. min. obchodu), ktorým sa vydáva inštrukcia pre živnostenskú inšpekciu a kotolný dozor,
12. zákon č. 449/1920 Sb., ktorým sa pozmeňujú ustanovenia zákona č. 112/1871 r. z., o skúškach a periodických prehliadkach parných kotlov,
13. nariadenie ministra splnomocnenca vlády ČSR pre správu Slovenska č. 15/1922 Úr. novín, o vykonávaní dozornej služby kotolnej na Slovensku,

14. ustanovenie § 47 ods. 1, § 102, § 109 ods. 1, § 111 ods. 2, § 118 ods. 3 a § 130 vládneho nariadenia č. 41/1938 Sb., ktorým sa vydávajú všeobecné predpisy na ochranu života a zdravia pomocných robotníkov,
15. vládne nariadenie č. 181/1940 Sb., ktorým sa vydávajú predpisy na ochranu života a zdravia zamestnancov pracujúcich v stlačenom vzduchu,
16. vládne nariadenie č. 235/1942 Sb., o technickom dozore,
17. nariadenie č. 255/1943 Sb., o bezpečnostných opatreniach proti výbuchom parných kotlov,
18. nariadenie č. 322/1943 Sb., ktorým sa určujú poplatky za prehliadky a skúšanie parných kotlov,
19. nariadenie č. 23/1944 Sb., o prenosných uzavretých nádobách na stlačené, skvapalnené a pod tlakom rozpustené plyny (nariadenie o stlačených plynoch),
20. nariadenie č. 24/1944 Sb., ktorým sa určujú poplatky za skúšanie prenosných uzavretých nádob na stlačené, skvapalnené a pod tlakom rozpustené plyny,
21. nariadenie č. 176/1944 Sb., ktorým sa vydávajú predpisy pre materiál a stavbu parných kotlov,
22. nariadenie Slovenskej národnej rady č. 38/1945 Sb. n. SNR, o štátnych strojných úradoch,
23. nariadenie Slovenskej národnej rady č. 89/1945 Sb. n. SNR, o úprave poplatkov za úradné prehliadky a skúšky parných kotlov a prístrojov,
24. vládne nariadenie č. 277/1949 Sb., ktorým sa vydávajú niektoré predpisy o prístrojoch na výrobu acetylénového plynu.

(2) Do vydania predpisov podľa tohto nariadenia sa postupuje podľa predpisov doterajších, pokiaľ nie sú s ním v rozpore.

§ 12.
Účinnosť nariadenia.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. novembra 1952; vykoná ho minister palív a energetiky po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Zápotocký v. r.

Pokorný v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.